

כי תבוא (426)

לכם. ואיתא (שבת קיט): מפני מה בני בבל עשירים מפני שמכבדים את המועדות, והיינו במאכלים טובים. ולכאורה לדעת רבי אליעזר שיש לעשות כולו לה', למה יוותר על עשירות והרחבת הדעת לעבוד את ה' מתוך מנוחה מדאגת הפרנסה, אך יש עוד סגולה לעשירות, והא אשר אמרו (תענית ט): עשר בשביל שתתעשר, א"כ יהיו עשירים בזכות שיתנו מעשר. וזה כוונת המדרש, ושמחת בכל הטוב אין טוב אלא תורה, כלומר שישמח ביום טוב מתוך שיעשנו כולו לה' ולתורתו כי סבירא ליה לרבי אליעזר דאמר כולו לה', וקשה דא"כ באיזה זכות יהיו עשירים, לזה אומר לפיכך משה מזהיר את ישראל "עשר תעשר" ועל ידי זה תתעשר.

ספר "מקח טוב"

יעמדו לברך, הברכה ודאי תחול

אלה יעמדו לברך את העם על הר גריזים.... ואלה יעמדו על הקללה בחר עיכל (כו, יב, יג)

מדוע לענין ברכה נאמר: "יעמדו לברך", ואילו לענין קללה לא נאמר: "יעמדו לקלל", אלא: "יעמדו על הקללה". אפשר לפרש על פי מה שאמרו חז"ל (ברכות ז): כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא לטובה, אפילו על תנאי, לא חזר בו. ברכה שיצאה מפי ה', לעולם היא מתקיימת. לכן לגבי ברכה על הר גריזים נאמר "לברך את העם", כי ודאי הברכה תחול ותתקיים. לעומת זאת, קללה שמבקש ה' לקלל את ישראל, אף אם כבר יצאה מפי ה', בקל היא מתבטלת, השי"ת בחסדו ובטובו הגדול מפשפש למצוא איזו סיבה כדי לחזור בו ולבטלה. לפיכך לגבי הקללה בהר עיבל לא נאמר "לקלל את העם" בפועל, אלא רק "יעמדו על הקללה", ואם תימצא איזו סיבה לבטלה הרי היא תתבטל מן העולם.

ספר "זמחוק האור"

ברוך אתה בראש וברוך אתה בצאתך (כח, ו)

ברוך אתה בצאתך, שהיו צאצאי מעיך כמותך (ב"מ קז). ביאר החיד"א בספרו "מראית העין" שמי שמניח בן כמותו, לא נאמרה בו מיתה, שהאדם בעולם הזה נקרא הולך, משום שהוא זוכה בכל עת במצוות ובלימוד תורה, אך בפטירתו נקרא עומד, משום שכבר אינו יכול להוסיף עוד מצוות. אמנם אדם שטרם עם בנו ללמוד תורה ומצוות, גם אחרי מותו נקרא הולך, כי יש לו חלק בכל התורה והמצוות שעושה בנו. וזהו שאמר הנביא זכריה ליהודיע הכהן הגדול, אחר שקיבל על עצמו להחזיר את בנו בתשובה: "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" (זכריה ג.א), כלומר, אף אחר פטירתך

ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך (כו.ב)

מצווה זו היא סמל תודה והכרה בה' על כל מה שנתן לנו. ראשית הפירות הם "המובחרים ביותר", ואנו מביאים אותם לא רק כציווי, אלא גם כביטוי של הכרת הטוב והודיה. הביכורים מלמדים אותנו גם על היחס שלנו בין האדם לעבודתו לבין ההשגחה האלוקית. הפירות אינם שייכים לנו במלואם עלינו להכיר שה' הוא מקור כל השפע, ולכן בראשית התהליך אנו מניחים את "הראשון" לפנינו. הרמב"ן מוסיף שלתורה יש כאן גם ממד חינוכי וחברתי: כאשר כל אחד מביא את ראשית פירותיו, הקהילה כולה נזכרת בשיתוף, במודעות ובחיבור אחד לשני. הביכורים מאחדים את האדם עם הקדוש ברוך הוא ועם אחיו, וכל ברכה על הפירות מחזקת את ההכרת הטוב והאמונה. אנו יכולים ללמוד מכך בחיים היומיומיים: גם בעבודתנו, בפרנסה ובכל מה שמגיע לידינו חשוב להקדיש את הראשית, את הטוב ביותר שלנו לה', ולהכיר שהכל בזכותו.

המלקט

הברכה שבשנאת הגויים

ויענו אתנו המצרים ויענונו (כו.ו)

בספר "בית הלוי", הביא שיש שפירשו בכוונה, שהמצרים פרסמו אותנו כאנשים רעים, והיינו שאמרו שתכונות הלב היהודים רעה וכי אין אמון בהם, לא בענייני כלל המדינה ולא בעניינים הנוגעים למצריים בפרט. כך לאורך הדורות אמרו הגויים על היהודים, וכמו שנאמר (איכא ג. מה): "סחי ומאוס תשימו בקרב העמים", עד ששגורה האימרה בפיהם: "יהודי מלוכלך". אולם יש בקללה זו גם ברכה בהסתר. מסופר על הבעל שם טוב, שבא לפניו יהודי ואמר לו שהוא פוחד מגוי אחד שקורא לו: "יהודי מלוכלך". הרגיעו הבעל שם טוב והבטיחו שאין לו מה לפחד מגוי זה, כי מה שהגוי רואה את היהודי כמלוכלך, זו סיבה עבור אותו גוי להיבדל מהיהודי ולא לתקוף אותו. המבט הזה של הגוי על היהודי עוזר בהבדלה בין ישראל לעמים, וזוהי ברכה.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון"

ושמחת בכל הטוב (כו. יא)

איתא במדרש (תנחומא ראה. א), בפסוק זה, אין טוב אלא תורה, לפיכך משה מזהיר את ישראל עשר תעשר. והוא תמוה. ונראה דאיתא (פסחים סח): דרבי יהושע אומר חייבין לחלוק את היום טוב שיהא חציו לה' וחציו לכם לאכול ולשתות, ורבי אליעזר אומר או כולו לה' או כולו

תיקרא "הולך" בין המלאכים הנקראים "עומדים", כיון שתזכה במצוות בניך.

יְצוּ ה' אֱתָךְ אֶת הַבְּרָכָה בְּאֶסְמֶיךָ (כח. ח)
באסמך, אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן עין לא בדבר השקול, לא בדבר המדוד, ולא בדבר המנוי. (תענית ח.) אין אדם יכול לעשות מצוה כראוי, עד כדי שתביא לו ברכה, כל זמן שהוא שוקלה ומודדה תחילה ומרבה לחשב אם כדאי לו לעשות או לא, שכן אחרי רוב שיקולים וחישובים בא היצר הרע בחשבונותיו הוא מטיל בו קרירות, ומקשה עליו את עשיית המצוה. אדם צריך אפוא לגשת לעשיית מצוה בהתלהבות ובתשוקה ללא חשבונות הרבה, כי אז הוא מצליח לעשותה כראוי, והיא מביאה לו ברכה.

וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ (כח. טו)
איתא (מגילה לא) דלפיכך אנו קוראים את התוכחה בעת הזאת בסוף השנה כדי שתכלה השנה וקללותיה. וכתב בספר "תפארת שלמה": ונראה שהענין הוא על דרך שכתוב: "ונשלמה פרים שפתינו" שמתו שאומרים פרשת הקרבנות נחשב כאילו הקרבנות, וכן מתוך שאנו קוראין בפה פרשת התוכחה נחשב כאילו כבר יצאנו ידי חובותינו בקריאה, ויבאו עלינו רק ברכות טובות.

ספר "להתעורר באהבתך"

שמחה רק לימוד תורה!

תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וכו' (כח. מז)
עבודת ה' בשמחה, איך משיגים שמחה בעולם הזה? מה עושים כדי לעבוד את ה' בשמחה? מסופר על רבי אהרן קוטלר זצ"ל, ששאל פעם את אחד העסקנים שמאוד תמך בבניית הישיבה בלייקוד ובביסוסה, מגדולי אנשי העסקנים ביהדות ארצות הברית ונדבן נכבד מאוד: ומה עם התורה שלך? שמע זאת הגביר והחזיר, הוא תמה מאוד על רב אהרן ושאל: הלא אני תומך גדול וידוע ששכרו של זבולון היה על התמיכה בתורתו של יששכר, אם כן למה מתכוון רבינו בשאלה, מה עם התורה שלי? השיבו רבי אהרן: שמע נא, לעולם הבא אכן יש לך חלק עצום, הלא אתה מחזיק תורה גדול ואפשר רק לקנאות בחלקך, אבל מה עם העולם הזה? הרי צריך גם קצת עולם הזה. שוב, הגביר לא הבין את כוונת רבי אהרן, פניו התמהות דרשו הסבר, וראש הישיבה הסביר: בוא לישיבה, שב ולמד אתנו קצת, תהיה לך הנאה של העולם הזה. הרי כל היום אתה רץ ועסוק בעסקיך ובענייני הישיבה, ואינך מניח לעצמך לשמוח קצת, ללא תורה בעולם הזה, מה הנאה יש לך? איזו שמחה היא שמחתך, אתה מפסיד את השמחה מכל רגע של לימוד! הנה לפנינו עצה גדולה כיצד להגיע לעבודת ה' בשמחה, על ידי לימוד התורה. "פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים, מְשֻׁמֵּי לֵב"

ספר "חי ראובן"

הלכות: דיני י"ג מידות: אמירת הי"ג בכונה

יש לומר י"ג מידות של רחמים בכוונת הלב בנחת ובמתינות. ולדעת רבים מהפוסקים אסור להזכיר י"ג מידות שלא בכונה. ולכן יש לאדם ללמוד היטב את ביאור הי"ג מידות, ולפחות יחזיק אצלו באופן קבע דף עם ביאור הי"ג מידות ויכוין מתוך הדף תוך כדי אמירתו. ש אומרים שמנהג יפה ונכון למנות י"ג באצבעותיו כדרך שמונה אחר עשר הקטורת, משום שיש בזה תועלת גדולה למחשבה וכוונה.

ספר "הליכות מועד" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: באלול מתעוררת הנשמה

פתגם חסידי

חקירה: הוצאה מרשות לרשות בשבת

המלאכה היא שינוי בחפץ, שמקומו של החפץ השתנה, או שינוי ברשות, שברשות הקודמת היה חפץ ונעשה חלל, וברשות החדשה היה חלל ונעשה חפץ. (מי טל לט) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: להיות קרוב על ה'

פעם שאל חסיד אחד את רבו: רבי למה לפעמים איני מרגיש את ה' קרוב? ענה לו הרב: כמו אב שמתרחק צעד קטן מילדו כדי שילמד ללכת לבד, כך עושה ה' איתך. הוא נראה רחוק, אבל באמת עומד לידך. המלקט

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדים קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולייזת מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא ולייזר עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר, כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
כלל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr